

NA-1025. Néprajzi adattár	
GYŰJTŐ: GÁSI FANOS	
GYŰJTÉS IDEJE: 1989.	
TART.: LEMÉLTISÉGEINK EMLÉKEI	
ALLANDÓ KIÁLLÍTÁS BARCSON	
FELVÁZAI MÚLTÁD: KAPOSVÁR	
SLAKMÚLTÁD:	XXIX.
	XXXII.
LELTÁRORZÁS:	

---

1 lap (újszerűen)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

IRODALOM, MŰVÉSZET, KÖZMŰVELÉS

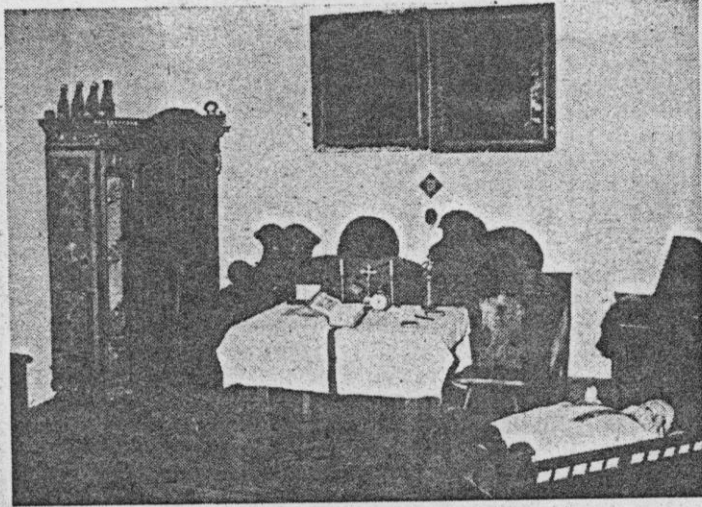
Élő hagyományok

Nemzetiségeink emlékei

**Állandó kiállítás
Bárcson**

Amikor a hatszázéves település, a tízéves város és az ugyancsak tízéves múzeum idei programjait tervezték, úgy számoltak, hogy csak időszaki kiállításon mutatják be a Dráva-menti nemzetiségek történetének emlékeit. Végül azonban állandó „szobákat” kaptak a délszlávok és a svábok, mindkét nemzetiség életét egy-egy korabeli lakrész rekonstrukciójával igyekeznek bemutatni.

A bárcsi Dráva múzeum igazgatójától tudom: a szobáknak jelentősége volt a gyorsan polgárisodó sváboknál és a hagyományait sokáig őrző horvátoknál is. A Dráva mentén ma 15 délszláv és három sváb település található. A feltételezésük szerint már a középkor-

ban is éltek szerbek, szlovénok és horvátok ezen a vidéken, míg a svábokat a tizennyolcadik század második felében telepítették.

A sváb lakószobában a központi helyet a két ágy foglalja el, e köré csoportosul minden.

A lakócsai horvátoknál a szent saroknak van a legnagyobb szerepe. A szentképek alatt található az asztalt, a sarkos padot, a mindennapi disputák helyszínét. A svábok dolgosságát bizonyítják a még ma is fellelhető házak, amelyekhez nagy istállók és gazdasági épületek tartoznak. A tárgyi emlékek arról szólnak, hogy a szulokiak régtől fogva híres dohánytermesztők. A kiállítás egyik érdekessége a szuloki dohányvetőmagja. A méltatlanul elfelejtett fajtát ma is sokan visszasírják.

Egyszerűségével kelt figyelmet Paul Sneller 1901-ből származó ládája. Nem olyan díszes, mint a horvát menyecskek kelengyetartója, amiből egy-egy szobában több is lehetett, mert a délszlávoknál az volt a divat, hogy egy-egy házban több család is együtt lakott. Sokáig megmaradt ez a hagyomány. A sógornak előbb természetesen titok volt, hogy kinek mekkora kelengyéje van. A ládatető-lecsapásokkal keletkező kongásból következtettek arra, hogy mi és mennyi lehet a díszes tartóban. Élmény megnézni ezt az

új állandó kiállítást. A látogató megismerkedhet a népviseletekkel, láthat festményeket, melyeket a harmincas években a bárcsi festőtanár, Fekete József készített. A rendezők ígérnek, hogy bemutatják majd azokat a fotókat is, amelyeket Görnyei Ebener Sándor készített a nemzetiségekről a húszas és a harmincas években. A figyelmes tárlatvezetők olyan apróságokra is felhívják a figyelmet, ami mellett a magányos vendég minden bizonnyal elmenne. Ilyen például a svábok virrasztógyertyája. Amikor a lapos viasz kanóca elégett, az egyik oldalon egyszerűen csak meg kellett fordítani a másikra, s a halott melletti virrasztás mindaddig tartott, amíg a gyertya végleg el nem olvadt. Ilyet már ma nem talál. Mint ahogy nem ajándékoznak faragott rokkafát az asszonyokba lépő horvát menyecskének se a menyegzőkor. A természetesség jelképeivel díszített rokkafának használati értéke is volt. A horvátoknál nem hiányozhatott a lakásból a szövőszék. Lakócsán az asszonyok még ma is szőnek ruhákat, kötényeket és abroszokat. Nem mindennapi használatra. Sokkal inkább eladásra.

A bárcsi múzeum munkatársait dicséri, hogy a huszonegyedik órában összegyűjtötték és bemutatták a velünk élő két nemzetiség még fellelhető tárgyi emlékeit.

Nagy Jenő

